

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. R. Č., bytom K., H.**, zastúpeného Mgr. Ing. P. K., advokátom so sídlom S., T. proti žalovanej: **O. M., bytom B., H.**, zastúpenej I., s. r. o., so sídlom F., B., IČO: X., **o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a o návrhu na vylúčenie sudcu**, takto

r o z h o d o l :

Sudca Krajského súdu v Trnave JUDr. Pavol Laczo **n i e j e** vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 31 Cob/47/2013.

O d ô v o d n e n i e :

V priebehu odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 31 Cob/47/2013, žalobca podaním došlým tamojšiemu súdu dňa 30. mája 2013, vzniesol proti sudcovi odvolacieho senátu JUDr. Pavlovi Laczovi námietku zaujatosti s návrhom na jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Svoj návrh odôvodnil tým, že menovaný sudca má blízke priateľské vzťahy s Mgr. R. Z., ktorý je konateľom spoločnosti I., s. r. o. Uvedená spoločnosť, ako splnomocnený zástupca žalovanej, podala odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 7 Cb/7/2013-54 z 26. februára 2011, o ktorom má v zmysle rozvrhu práce Krajského súdu v Trnave rozhodovať práve odvolací senát JUDr. Pavla Lacza. Mgr. Z. je zároveň zaťom advokátky JUDr. Z. C., ktorá má rovnako blízke priateľské vzťahy s namietaným sudcom. JUDr. Laczo a JUDr. C. spolu kedysi pracovali ako prokurátori Okresnej prokuratúry Trnava a vzhľadom na blízke priateľské vzťahy ich rodiny každoročne spoločne trávajú letné dovolenky a viackrát do roka aj víkendové pobyty v rekreačnom zariadení prokuratúry v Krpáčove. JUDr. C. zastupuje žalovanú tiež v inom konaní, ktoré vedie Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, daňová sekcia pod č. 1020320/458203/2012. Okrem toho je žalobcovi známe, že menovaná advokátka má v Trnave spoločnú advokátsku kanceláriu s manželkou predsedu senátu JUDr. Lacza. Vzhľadom na priateľské a rodinné vzťahy medzi predsedom odvolacieho senátu, advokátom,

ktorý v konaní zastupuje žalovanú a jeho svokrou JUDr. Z. C., žalobca v zákonnej lehote podal námietku zaujatosti voči JUDr. Pavlovi Laczovi, ktorý je vo veci zaujatý z dôvodu jeho pomeru k právnomu zástupcovi žalovanej Mgr. R. Z. Žalobcovi je známe, že JUDr. Laczo, Mgr. Z. a JUDr. C. majú nadštandardné vzťahy založené spoločnými záujmami, čo má za následok ich časté stretnutia mimo Krajského súdu v Trnave, kde namietaný sudca pôsobí. V súlade s tzv. „teóriou zdania“ sa preto menovaný sudca vzhľadom na vyššie uvádzané väzby, nejaví ako sudca nestranný, ktorý by mohol rozhodnúť o odvolaní žalovanej v súlade so zákonom, nestranne a spravodlivo.

Namietaný sudca sa k námietke zaujatosti vyjadril tak, že sa vo veci necíti byť zaujatý a účastníkov konania nepozná. Čo sa týka priateľských vzťahov s JUDr. Z. C., potvrdil, že ide o rodinnú priateľku, s ktorou sa stretáva aj vo svojom voľnom čase, napriek tomu však popiera akýkoľvek záujem z jeho strany poškodiť pri rozhodovaní ktorúkoľvek zo strán. Poukázal na to, že menovaná advokátka nie je právnou zástupkyňou žalovanej. Jej zaťa JUDr. R. Z. síce pozná, ale nie sú priateľmi. Vo voľnom čase sa s ním nestretáva, neudrzuje s ním žiadny kontakt a nemá s ním, ako tvrdí žalobca, nadštandardné vzťahy. Skutočnosť, že ako bývalý advokát pozná väčšinu advokátov pôsobiacich v danom regióne, nemôže byť podľa jeho názoru dôvodom na jeho vylúčenie z prejednávania pridelených vecí. S väčšinou advokátov si tyká, napriek tomu nemá problém rozhodovať pridelené veci spravodlivo a nezaujato a ani v tomto konkrétnom prípade sa necíti byť pri rozhodovaní viazaný žiadnymi skutočnosťami, ktoré by boli v rozpore so zásadou objektívneho a spravodlivého procesu. Námietku zaujatosti vznesenú žalobcom považuje za nelogický krok, pretože žalobca vzal svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia späť, takže možno očakávať, že dôjde k zrušeniu vydaného predbežného opatrenia a k zastaveniu konania.

Podľa ust. § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O. s. p.“) sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“), ktorému bola vec predložená podľa ust. § 16 ods. 1 O. s. p. ako súdu nadriadenému, po preskúmaní obsahu vznesenej námietky zaujatosti dospel k záveru, že nie sú dané zákonné dôvody pre vylúčenie namietaného sudcu (predsedu senátu) JUDr. Pavla Lacza z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 31 Cob/47/2013.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 14 ods. 1, ako okolnosti právne významné z hľadiska vylúčenia sudcu, upravuje pomer sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom. Pomer k veci môže vyplývať predovšetkým z priameho právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci (napr. ak by sudca spĺňal podmienky vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 1 O. s. p.). Pomer sudcu k veci môže napĺňať aj skutočnosť, že sudca získal informácie o veci inak, než dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo (napr. bol svedkom udalosti, ktorá sa stala predmetom dokazovania, alebo bol s vecou oboznámený niektorým z účastníkov ešte pred začatím konania). Pomer sudcu k účastníkom konania alebo ich zástupcom môže byť založený príbuzenským alebo jemu podobným vzťahom, ktorému možno postaviť na roveň aj vzťah priateľský alebo zjavne nepriateľský. Nestrannosť sudcu zabezpečovaná ustanoveniami § 14 a nasl. O. s. p. má aspekt subjektívny (ide o nedostatok vzťahu sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom) a objektívny (neexistencia okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o tom, že sudca nemá taký subjektívny vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom). Pre nestrannosť sudcu teda nestačí, že subjektívne nepociťuje k veci alebo k účastníkom taký vzťah, ktorý by sa mohol prejaviť na jeho rozhodovaní, ale musia byť splnené aj objektívne okolnosti nestrannosti sudcu. Pri takomto výklade ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p. ohľadne vylúčenia sudcu je potrebné vychádzať aj zo zásady prijatej judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa aj javiť, že je poskytovaná. To znamená, že podľa ust. § 14 ods. 1 O. s. p. nebude z prejednávania veci vylúčený len sudca, ktorý so zreteľom na svoj pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom je preukázateľne zaujatý, ale aj sudca, u ktorého (vzhľadom na jeho spôsob konania a správania v priebehu konania) sa vytvoril taký vzťah k veci alebo k účastníkom alebo ich zástupcom, že je možné objektívne pochybovať o jeho nezaujatosti.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvodom na vylúčenie sudcu môže byť i jeho pomer k zástupcovi účastníka konania. V prejednávanej veci žalobca zaujatosť sudcu JUDr. Pavla Lacza vyvodzoval z toho, že menovaný sudca má blízky priateľský vzťah k advokátovi Mgr. R. Z., ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti I., s. r. o., ktorá je splnomocneným zástupcom žalovanej v predmetnom odvolacom konaní. Pochybnosti o nezaujatosti menovaného sudcu má podľa žalobcu vzbudzovať i skutočnosť, že Mgr. Z. je zaťom advokátky JUDr. Z. C., ktorá je rodinnou priateľkou namietaného sudcu, v minulosti boli kolegovia a ich rodiny spoločne trávia víkendy a dovolenky.

Namietaný sudca potvrdil, že JUDr. Z. C. je jeho rodinnou priateľkou, s ktorou sa stretáva aj vo svojom voľnom čase. Jej zaťa Mgr. Z. síce pozná, avšak nie je s ním v priateľskom vzťahu. Vo voľnom čase sa s ním ani nestretáva a nemá s ním, ako tvrdí žalobca, nadštandardné vzťahy.

Po preskúmaní veci Najvyšší súd SR nezistil žiadny relevantný dôvod na spochybnenie pravdivosti tvrdenia sudcu Krajského súdu v Trnave JUDr. Pavla Lacza o tom, že nemá žiadny bližší vzťah k Mgr. Z. Podanie žalobcu z 30. mája 2013 k tomu neposkytuje dostatočný podklad. Žalobca nepredložil a ani neoznačil žiadny dôkaz, ktorý by bolo možné vykonať na preukázanie tvrdeného priateľského pomeru namietaného sudcu k zástupcovi účastníka konania, ktorého existenciu sudca poprel. Len samotná skutočnosť, že Mgr. Z. je v príbuzenskom vzťahu s osobou, o ktorej sám sudca potvrdil, že je jeho rodinnou priateľkou, nestačí pre vzbudenie pochybností o nezáujatosti namietaného sudcu. Najvyšší súd SR poukazuje na to, že JUDr. Z. C. nie je účastníčkou predmetného odvolacieho konania, a ani zástupkyňou účastníka. Predstava, že ak je v priateľskom pomere k sudcovi ona, musí byť v takom vzťahu aj jej zať, je len ničím nepodloženou domnienkou žalobcu. Okolnosť, že sudca „pozná“ účastníka konania alebo jeho zástupcu, bez toho, aby boli v bližšom osobnom vzťahu, nie je v judikatúre súdov považovaná za relevantnú okolnosť pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania určitej veci, keďže sama o sebe ešte nesvedčí o existencii vzťahu významného z hľadiska ustanovenia § 14 O. s. p. Najvyšší súd SR zároveň poukazuje na to, že Mgr. R. Z. je jedným z dvoch spoločníkov a konateľov spoločnosti I., s. r. o. so sídlom F., B., ktorá ako právnická osoba, je právnym zástupcom žalovanej.

Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (ust. § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov). Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie každého sudcu. Výnimkou sú prípady, keď sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí práve z dôvodu existencie zákonného dôvodu podľa ust. § 14 ods. 1 O. s. p., ktorý v posudzovanej veci nebol zistený.

Keďže Najvyšší súd SR nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by vzbudzovala pochybnosti o nezáujatosti sudcu Krajského súdu v Trnave JUDr. Pavla Lacza v zmysle ust. § 14 ods. 1 O. s. p., rozhodol tak, že návrhu na jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci nevyhovel. Navyiac je potrebné zdôrazniť, že o odvolaní nerozhoduje JUDr. Pavol Laczko ako samosudca, ale rozhoduje o ňom (formou hlasovania) trojčlenný senát odvolacieho súdu.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nieje Prípustné odvolanie.

V Bratislave 13. júna 2013

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková